

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

DATO:

10. november 2020

DERES REF.:

VÅR REF.:

ANTALL VEDLEGG:

Innspill til Regjeringens handlingsplan for bærekraftsmålene: Livsløpsvurderinger bør være en tydelig del av handlingsplanen for bærekraftsmålene

Problembeskrivelse:

Bærekraftsmålene skal fungere som mål på mange nivåer. Vårt innspill går på **hvordan vi skal få norsk vare- og tjenesteproduksjon til å bli mer bærekraftig**. For å unngå problemskifte, der vi løser et bærekraftsproblem ett sted i verdikjeden ved å skape et annet bærekraftsproblem et annet sted i verdikjeden, må vi tenke i livsløpsperspektiver. Fra bærekraftig ressursuttak til bærekraftig bruk og til ny bruk i slutten av livsløpet.

På Norsk institutt for bærekraftsforskning, NORSUS, - tidligere Østfoldforskning - har vi jobbet med bærekraft sammen med norsk industri og offentlig sektor i over tretti år. Og vi vet at norsk vare- og tjenesteproduksjon griper inn i store og sammenvevde økologiske-, sosiale- og økonomiske systemer. Vi trenger kunnskap for å hindre at inngrepene har ødeleggende effekt på disse systemene og om effektive tiltak for økt bærekraft.

FNs bærekraftsmål er et viktig gjennombrudd og har vist seg å ha stort gjennomslag i politikken og mange samfunnsaktører relaterer seg til dem. Men siden det er mange av dem, er det lett å håndplukke mål etter hva som passer best. Faren er stor for at mangfoldet av bærekraftsmål vil tåkelegge behovet for grundige analyser av hvordan man kan føre virksomheter i en bærekraftig retning. Dette er nitidig arbeid som krever vilje til å granske egne produksjonssystemer og sette inn tiltak der de monner mest.

Verktøyene finnes. Livsløpsvurderinger (LCA, Life Cycle Assessment) er en sentral metodikk. Noen foregangsvirksomheter og bransjer bruker dem allerede, men for at Norge skal lykkes i det grønne skiftet og i arbeidet med bærekraftsmålene må disse verktøyene gis større synlighet.

Et livsløpsperspektiv ser på en produksjonsprosess fra vugge til vugge, fra råvare til produkt til avfallsbehandling, og - så langt som teknisk mulig - til gjenvinning som råvare på nytt. Dette kretsløpet er grunnpilaren i den sirkulære økonomien som igjen betraktes som nøkkelen for et grønnere Europa og står derfor sentralt i EUs Green Deal. LCA vil og bør få en stadig sterkere rolle som grunnlag for det grønne skiftet, et mer bærekraftig næringsliv og for politikktutforming.

LCA-metodikk handler ikke bare om miljø- og ressurseffektivitet, selv om miljøperspektivet er helt grunnleggende i forhold til globale utfordringer som klimaendringer og tap av biologisk mangfold. LCA kan også ivareta innsikten om at mennesket er en del av jordens økosystemer.

LCA-metodikk er en fleksibel tilnærming som kan tilpasses de viktigste miljømessige, sosiale og økonomiske problemstillingene knyttet til ulike typer virksomhet. For alle disse tre pilarene av bærekraft trengs det kunnskapsbaserte modeller som til sammen kan gi et helhetlig bilde og som kan ligge til grunn for systematisk rapportering. Alt dette kan dekkes av livsløpsmetodikk, og vi mener derfor generelt at bruk av LCA bør inn i den nasjonale handlingsplanen.

Målgruppe og mål

NORSUS mener at målgruppen bør være alle aktører i samfunnet, men en viktig målgruppe er innkjøpere av varer og tjenester, og spesielt offentlige innkjøpere. Det bør settes tydelige krav til miljødokumentasjon ved innkjøp i form av Environmental Product Declaration (EPD), som i dag er mye brukt i byggebransjen, eller LCA-dokumentasjon av de produktene/tjenestene som tilbys.

Måling/rapportering

Handlingsplanen bør referere til anerkjente rapporteringsregimer slik at det blir sammenlignbar rapportering og man unngår grønnvasking. Handlingsplanen bør beskrive hvordan Norge skal implementere EUs taksonomiregulering (EU Taxonomy), et klassifiseringsystem for bærekraftig aktivitet som stiller krav om at alle bedrifter av en viss størrelse må beregne og formidle hvor bærekraftig deres virksomhet er. Dette innebære at deres virksomhet gir et vesentlig bidrag til minst ett av de seks definerte målene (klimaendringer, vann og hav, sirkulær økonomi, forurensning eller biologisk mangfold). I tillegg må de dokumentere at virksomheten ikke medfører betydelig skade på noen av de andre områdene, samt oppfylle minimumsstandarder knyttet til sosialt ansvar.

Med vennlig hilsen

Ellen-Marie Forsberg

Administrerende direktør

NORSUS